

GİRİŞ

BP Azərbaycan şirkəti Azərbaycan Sosial Təhlil Komissiyasının (ASTK) 2008-ci ilin iyul ayında alınmış İkinci hesabatını və həmin hesabatda öz əksini tapmış fikirləri, müşahidələri və tövsiyələri alqışlayır. Komissiyanın müstəqil fikri faydalı və dəyərlidir və biz Azərbaycanda sosial işlərimizin gücləndirilməsinə kömək edəcək daha çox qeyd və təkliflər alacağımıza ümid bəsləyirik.

Aprel iclasını Komissiyanın daha səmərəli hesab etdiyi formatda təşkil etmək üçün BP Azərbaycan şirkətinin gördüyü işləri yüksək qiymətləndirdiyinə görə, biz ASTK-ya minnətdarıq. Biz gələcəkdə də eyni yanaşmaya riayət etmək niyyətindəyik. Aprel iclası ərzində razılıq əldə olunmuşdur ki, ASTK Azərbaycanda ildə bir dəfə iclas keçirəcək və bu iclasdan sonra BP Azərbaycan şirkəti üçün hesabat təqdim edəcək.

Keçən il qeyd olunduğu kimi, biz Komissiya tərəfindən edilən hər bir təklifə cavab vermək niyyətində deyilik. Əksinə, biz əsas diqqətimizi cari işlərimiz üzərində cəmləşdirəcək və həm şirkət, həm də Azərbaycan üçün faydalar gətirə biləcək sahələrin yaxşılaşdırılmasına çalışacağıq.

Komissiyanın İkinci hesabatına cavab olaraq biz öz cavabımızı üç komponent ətrafında hazırlamışıq:

- İcra göstəricilərinin qiymətləndirilməsi
- Şəffaflıq və bilik və bacarıqların yaradılması
- Təsirlər

BP şirkətinin məqsədi ASTK-nın hesabatını (Komissiyanın razılığı ilə) və bizim cavabımızı www.bp.com/caspian veb saytımız vasitəsilə ictimaiyyətə açıqlamaqdır.

İCRA GÖSTƏRİCİLƏRİNİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

Hüdudlar

Biz Komissiya ilə razılaşıırıq ki, hüdudlar konsepsiyası mürəkkəb və dəyişkəndir. Bununla əlaqədar qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanda yaxşı idarəçilik və şəffaflığın yaxşılaşdırılmasında BP şirkətinin rolu və ölkədə və regionda icma və inkişaf layihələrinə verdiyimiz dəstək korporativ sosial məsuliyyətin hüdudlarını genişləndirmiş kimi qiymətləndirilir.

Göstəricilərin işlənilib hazırlanması

Keçən il Komissiyanın xahişinə cavab olaraq bir yerə cümlədiyimiz göstəricilər toplusunun Komissiya tərəfindən dəyərli hesab edilməsi bizi məmnun edir. İnanırıq ki, Azərbaycanda ictimai inkişaf təmayüllərini və bizim ictimai-xeyriyyə fəaliyyətimizin nəticələrini əks etdirən bu göstəricilər işlərimizi istiqamətləndirmək üçün faydalı vasitə olmaqda davam edəcək.

Eyni zamanda, Komissiya bizim ictimai sərmayə proqramımızın uğurunu necə qiymətləndirməyimizə və xüsusən də, dəstək verdiyimiz layihələrin nəticələrini necə qiymətləndirməyimizə də maraq göstərmişdir. Komissiya kimi, biz də hesab edirik ki, bu, hər hansı təsirin qiymətləndirilməsinin əhəmiyyətli və ayrılmaz tərkib hissəsidir. Bununla belə, layihəyə qoyulan sərmayə və alınan nəticə arasında aydın əlaqənin müəyyənləşdirilməsi xeyli mürəkkəb məsələdir.

Biz hazırda hər bir layihəni müəyyənləşdirilmiş icra göstəriciləri vasitəsilə izləyirik. Bu isə bizə işlərin gedişini yoxlamağa və əldə olunmuş təcrübələri toplamağa imkan yaradır. Nəticədə, biz layihənin davamlılığını təmin etmək üçün onun aspektlərinin dəyişdirilməsinə ehtiyac olub-olmadığını görə bilirik. Eyni zamanda, biz ASTK kimi müxtəlif mənbələrdən alınmış rəy və təklifləri də nəzərdən keçirir və vəziyyətdən asılı olaraq işlərimizi tənzimləyirik.

BP şirkəti tamamlanmış layihəni icmaya təhvil verən zaman biz iki-üç il ərzində layihənin davamlı monitorinqini aparmaq və bəzi hallarda müəyyən razılaşdırılmış şərtlər (şəffaflıq, idarəçilik və davamlılıq ilə əlaqədar) yerinə yetirilmədiyi təqdirdə, nəzarəti davam etdirmək üçün səlahiyyətlərimizi konkret olaraq göstərən bir müqavilə imzalayırıq. Bu monitorinq rüblük auditlər, yoxlama səfərləri və bizim ictimaiyyətə əlaqələr üzrə məsul işçilərimizin (İƏMİ) müntəzəm şəkildə verdiyi məlumatlar vasitəsilə həyata keçirilir. Layihə uğurlu hesab edildikdən sonra icma həmin layihəni BP şirkətindən asılı olmadan müstəqil surətdə istismar edə, mikrokreditlər almaq üçün müraciət edə və Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətlər (MMC) yarada bilər. Bu isə zaman keçdikcə icmaların öz-özünü təmin edən icmalara çevriləcəyinə zəmanət verir və biz belə icmalardan uğurla çıxıb getməyi təmin edə bilirik.

Komissiyanın mikromaliyyə və sosial işlər barəsində daha çox məlumat almaq istəyinə cavab olaraq, biz Mikromaliyyə Xidmətlərinin Təsirinin Qiymətləndirilməsi layihəsini həyata keçirmək üçün 2008-ci ilin iyun ayında Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyaya müvafiq tapşırıq vermişik yaratmışıq. Məqsəd mikromaliyyə proqramlarının Azərbaycanda sosial təsirə nail olub-olmadığını müəyyənləşdirmək və sosial işlər haqqında məlumatlılığı institusional səviyyədə yaxşılaşdırmaqdır. Yekun məlumatların 2008-ci ilin sonuna qədər əldə olunacağı ehtimal edilir və onlar Komissiyaya təqdim olunacaqdır.

Bir qədər irəliyə gedərək onu da qeyd etmək istəyirik ki, bizim sosial sərmayə strategiyamız tikinti mərhələsində əldə olunmuş təcrübələrə əsaslanmaq və biznes

ehtiyaclarımıza uyğun olaraq Azərbaycanın inkişaf prioritetlərinə dəstək vermək üçün nəzərdə tutulmuşdur. İndiyə qədər Azərbaycanda bizim sosial-iqtisadi işlərimizlə bağlı əsas diqqət qarşılıqlı fəaliyyət göstərdiyimiz icmalar və yerli müəssisələrin potensialının inkişaf etdirilməsi üzərində cəmlənmişdir. Layihələrimizin tikinti mərhələsinin başa çatması ilə biz yeni bir yanaşma tərzini yaradırıq və bu yanaşmada əsas diqqət maraqlı tərəflər üçün geniş miqyaslı bilik və bacarıqların və iqtisadi imkanların yaradılmasına yönəldiləcək.

İcranın monitorinqi

Komissiya təklif etmişdir ki, biz özümüzün təhlükəsizlik müqavilələrimizin üçüncü tərəfin həyata keçirdiyi monitorinqini davam etdirək. Üçüncü tərəf monitorinqinin və Təhlükəsizlik və İnsan Haqlarına dair Könüllü Prinsiplərə uyğunluğun gücləndirilməsinə kömək edən tövsiyələrin alınmasının əhəmiyyəti BP Azərbaycan şirkətində tam şəkildə başa düşülür və 2004-cü ildən sonra kənar monitorinqin dörd mərhələsinin tamamlanması bunu sübut edir. Eyni zamanda, biz inanırıq ki, təmsil olunduğumuz ərazilərdə icma mədəniyyətini və Təhlükəsizliyi təşviq etməklə Könüllü Prinsiplərin həyata keçirilməsi ilə bağlı irəliləyişə nail olmuşuq.

Hazırda BP qrupu Könüllü Prinsiplərə münasibətdə icranın daxili qiymətləndirilməsi və haqqında məlumat verilməsi üçün bütün qrupu əhatə edən bir əsasın işlənilib hazırlanmasının son mərhələlərindədir. BP Azərbaycan şirkəti bu təşəbbüslə tam məşğul olmağı və gələcəkdə əlavə kənar monitorinq imkanını istisna etməməyi planlaşdırır.

QHT-lərin Azərbaycanda hasilat sənayesinin geniş təsirlərinin monitorinqini aparmaq təşəbbüsləri də alqışlanır və biz inanırıq ki, belə təşəbbüslər yerli vətəndaş cəmiyyətində bacarıq və biliklərin artırılmasına kömək edir. Biz Azərbaycanda QHT-lər ilə fəal dialoqu davam etdirməyi planlaşdırırıq və müvafiq hallarda onların təşəbbüsləri ilə məşğul olacağıq.

ASTK-nın digər bir təklifi ilə əlaqədar olaraq, biz sosial işlərin monitorinqini aparmaq üçün BP Azərbaycan şirkətinin reyestrini tərtib etmişik. Biz reyestrdəki məlumatları daimi olaraq yeniləşdirilmiş vəziyyətdə saxlamaq və Komissiyaya oradan müntəzəm məlumatlarla təmin etmək niyyətindəyik. Məmnunluq hissi ilə qeyd edirik ki, Komissiya sözügedən reyestrin bu iş üçün faydalı olacağını düşünür.

ŞƏFFAFLIQ VƏ BİLİK VƏ BACARIQLARIN YARADILMASI

Şəffafliq

Biz inanırıq ki, həyata keçirdiyimiz işlər ilə bağlı şəffafliqın və ictimaiyyət nümayəndələrinin müxtəlif səviyyələrdə işlərə cəlb edilməsinin təmin olunması davamlı bir proses olmalıdır. Biznes işlərimizin geniş surətdə operativ işlərə çevrilməsinə və BP

şirkətinin Azərbaycanda sosial təsirinin dəyişməyə başlamasına baxmayaraq, biz Azərbaycan vətəndaşlarının bizimlə açıq, şəffaf və mənalı dialoq qurmaq imkanlarına malik olmalarını təmin etməkdə davam edirik. Buna nail olmaq üçün, biz işlərimiz haqqında ictimaiyyətə vaxtaşırı hesabatların təqdim olunması, müxtəlif maraqlı tərəflərlə xüsusi görüşlərin və rəsmi məsləhətləşmələrin keçirilməsi də daxil olmaqla, müxtəlif metodlardan istifadə edirik.

BP Azərbaycan şirkəti öz işləri haqqında ictimaiyyətə son məlumatların verilməsi sahəsində açıqlığını davam etdirmək niyyətindədir. Biz inanırıq ki, vətəndaş cəmiyyəti ilə müntəzəm dialoq məlumatların verilməsi və rəylərin alınması üçün faydalı bir metoddur. Biz Komissiyanın belə görüşlərin planlaşdırılmasının necə yaxşılaşdırılması ilə bağlı tövsiyəsini qəbul edirik və onların formatı və gündəliyini yaxşılaşdırma yolları barədə düşünməyə çalışacağıq.

Azərbaycanda gəlirlərin idarə olunması ilə əlaqədar məmnunluq hissi ilə qeyd edirik ki, ASTK qəbul edir ki, bu məsələ ilə bağlı ictimaiyyətlə müzakirədə aparıcı rol oynamaq üçün BP şirkətinin xarici biznes qurumu kimi müəyyən məhdudiyyətləri vardır. Buna baxmayaraq, ölkədə əsas sərmayədar kimi, biz Azərbaycanda gələcək nəsillərin mənafeyi naminə neft gəlirlərinin səmərəli idarə olunmasına dair hökumət və vətəndaş cəmiyyətinin qatıldığı müzakirələrdə iştirak etmək üçün dəvəti alqışlayarıdıq.

Bununla yanaşı, məsuliyyətli bir operator olaraq, biz Həsilat Sənayələrində Şəffaflyq Təşəbbüsü (HSST) çərçivəsində hökumət büdcəsinə köçürülən gəlirlər haqqında bəndlər üzrə yalnız BP-yə aid olan göstəriciləri açıqlamağa davam edirik. Biz Dövlət Neft Fonduna makro-iqtisadi modelləşdirmə layihəsinə dəstək veririk. Bağladığımız Həsilatın Pay Bölgüsü Sazişlərinin (HPBS) hamısının mətnlərini açıqlamış və mənfəətin bölünməsi mexanizmini izah etmək məqsədilə seminarlar keçirmişik. Bundan başqa, biz öz əməkdaşlarımız və podratçılarımızdan tələb edirik ki, BP qrupunun korrupsiyanı, maraqların toqquşmasını və digər qeyri-etik hərəkətləri qadağan edən Davranış Kodeksinə riayət etsinlər.

BTC boru kəmərinin ötürücülük gücünün artırılması ilə əlaqədar olaraq, biz ASTK ilə razılaşıırıq ki, *BTC-nin ötürücülük gücünün ilkin artırılmasının xarakteri və onun məhdud təsirləri haqqında ictimaiyyətə aydın və müfəssəl məlumat verilməsi əhəmiyyətli məsələdir. Belə ki, BP şirkəti kiçik risk kimi baxdığı məsələlərə biganə yanaşmur və ilk mərhələlərdə ardıcıl monitorinqlər keçirir.*

BTC boru kəmərinin ötürücülük gücünün artırılması layihəsi milli qanunvericiliyə, ən yaxşı beynəlxalq sənaye təcrübəsinə və BP qrupunun ictimaiyyətlə məsləhətləşmə və məlumatların ictimaiyyətə açıqlanması ilə bağlı standartlarına uyğundur. Komissiyaya məlum olduğu kimi, BTC boru kəmərinin ötürücülük gücünün artırılmasının ilk mərhələsi ilə əlaqədar maraqlı tərəflərə əvvəlcədən məlumat verilmişdir. Gələcəkdə biz hər hansı ötürücülük gücünün artırılmasının sonrakı mərhələlərində maraqlı tərəflərin vaxtında məlumat almasını və onların rəylərinin başa düşülməsini və layihənin işlənilib hazırlanması və idarə olunmasında öz əksini tapmasını təmin etməkdən ötrü müvafiq resursları təchiz edəcəyik. Bu iş BTC boru kəməri boyunca bizim xüsusi Sosial Qrup və

təcrübəli İƏMİ-lər tərəfindən idarə olunan müəyyənləşdirilmiş icma ilə əlaqə mexanizmləri vasitəsilə görülməkdir.

İqtisadi potensialın yaradılması və müəssisələrin inkişaf etdirilməsi

BP şirkəti inanır ki, ictimaiyyətlə konstruktiv özəl dialoq və müvafiq, biznesə imkan yaradan mühit sosial-iqtisadi inkişaf üçün zəruri struktur elementləridir. İnanırıq ki, bizim Dövlət Neft Fondu ilə birgə proqramlarımız və HSŞT-yə dəstəyimiz biznes üçün belə əlverişli mühitin inkişafına kömək edir. Bu yanaşmanı dəstəklədiyimizin sübutu olaraq, biz İqtisadi İnkişaf Nazirliyi ilə birlikdə layihənin həyata keçirilməsinə imkan yaradan biznes mühitinə dəstək vermək üçün 2008-ci ilin iyul ayında Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (BMK) ilə qrant müqaviləsi imzalamışıq.

Biz özümüzün Regional İnkişaf Təşəbbüsümüz vasitəsilə sahibkarlığa dəstək vermək məqsədilə, səmərəli inkişaf layihələrinin işlənilib hazırlanması üçün Biznesin İnkişafı Mərkəzi (BM) ilə birlikdə işləyərək tərəfdaşlarımıza və beynəlxalq qurumlara müraciət etmişdik. Nəticədə, bu layihələr 2007-ci ildə bir neçə biznes sahəsində sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və təlim proqramının (SİTP) həyata keçirilməsi üçün möhkəm bir özlə çevrilmişdir.

Bu layihənin özünəməxsusluğu ondan ibarətdir ki, o, əməyin təhlükəsizliyi, sağlamlıq, tədarük haqqında məlumatlılıq və biznesin idarə olunması kimi sahələrdə kiçik və orta müəssisələri (KOM) hədəf götürür və onları bizim qısa və uzun müddətli biznes tələblərimizlə əlaqələndirərək Azərbaycanda BP şirkətinin müqavilələrinin qalibi olmağa kömək edir. 2008-ci il iyun ayının sonuna qədər 200-dən çox yerli şirkət SİTP çərçivəsində inkişaf fəaliyyətinə cəlb olunmuşdur.

İcmanın bilik və bacarıqlarının yaradılması

Komissiya BP şirkətindən az uğurlu icmaları tərk etməməyi və əvəzində onların nisbi uğursuzluğunun səbəblərini başa düşmək istiqamətində işləməyi təkidlə xahiş edir.

Biz öz icma əsaslı proqramlarımız vasitəsilə müxtəlif yanaşmalardan (təlim və hamilik daxil olmaqla) istifadə edirik ki, bilik və bacarıqların yaradılmasına və uğurlu yerli təcrübələrin müvafiq təcrübəsi olmaya bilən icmalara ötürülməsinə kömək edək.

BP şirkətinin sponsorluq etdiyi Regional Biznes Resurs Mərkəzləri (RBRM) də bu sahə ilə əlaqədar olan müvafiq mərkəzlərdir. Planlaşdırılır ki, onlar ayrı-ayrı şəxslərin öz bizneslərini yaratmasına, kreditlər almasına, kredit xidmətlərindən istifadə etməsinə, yerli bazarları və biznes imkanlarını tədqiq etməsinə kömək etmək üçün çoxlu yerli və yaxınlıqdakı icma üzvlərinə vaxtında məsləhət xidmətlərinin göstərilməsini təmin edə biləcəklər.

Biz bu yaxınlarda “Davamlı Ekoloji Mühit və İqtisadi Həyat Vasitələri (DEMİHV) Proqramı” kimi məlum olan başqa bir səmərəli proqram hazırlamışıq. Bu proqram həyatın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması və birgə götürülmüş üç hədəf ərazidə - Goranboy

rayonunun Eyvazlılar, Məşədi Qaralar və Cinli Boluslu icmalarında davamlı həyat şəraiti imkanların genişləndirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ASTK-nın başqa bir tövsiyəsində təklif olunur ki, biz kredit alan daha çox insan və icmalar üçün təhsil imkanı yaradaq. Buna cavab olaraq, biz qeyd edirik ki, BP Azərbaycan şirkəti Bakı dəhlizində və BTC boru kəməri marşrutu boyunca maliyyə və bazar iqtisadiyyatı, biznes təhsili ilə bağlı layihələrin genişləndirilməsini davam etdirir.

Misal üçün, keçən il biz iqtisadiyyat və biznesin əsaslarına dair təlim keçilməsi üçün təzə bir qrant müqaviləsi imzalamışıq. Bu müqavilənin marketinq və maliyyə ilə bağlı təlim sahəsində vəziyyəti yaxşılaşdıracağı, kredit təşkilatları və potensial müştərilər arasında əlaqələrin qurulmasına imkan yaradacağı, regional biznes mərkəzlərinin inkişafına kömək edəcəyi və bazarın tədqiq olunub analiz edilməsinə şərait yaradacağı gözlənilir. Eyni zamanda, bu müqavilə Azərbaycanda orta məktəb şagirdlərinin karyera seçimi etməsinə və eləcə də, bazar iqtisadiyyatında əsas zəruri məlumatların verilməsinə kömək etməklə aşağı səviyyədə olan təhsilə də dəstək verir.

Daha ümumi şəkildə desək, biz satış üçün yararlı bacarıqların, iş və gəlir yaratma imkanlarının gücləndirilməsi üçün gənclər üçün peşə hazırlığı üzrə usta yanında şagirdlik proqramını təklif etməkdə davam edirik. Bu proqram nəticəsində bəzi şəxslər kiçik müəssisələr açmış və texniki yardımla təmin edilməklə yanaşı, başlanğıc qrantlar da almışlar. Başqaları özlərinin karyera perspektivlərini genişləndirmişlər.

Başqa bilik və bacarıqların yaradılması

ASTK BP şirkətinə “British Council” təşkilatı və Birləşmiş Krallıqda yerləşən “Tomson” Fondu tərəfindən həyata keçirilən jurnalistlik proqramlarına dəstək verməsinin davam etdirilməsini məsləhət görür. Biz hazırda bu proqramın ikinci mərhələsini nəzərdən keçirir və layihənin uzunmüddətli davamlılığını təmin etmək üçün təlimatçılara təlim keçilməsini nəzərdə tuturuq.

Şirkətin riskin qiymətləndirilməsi prosesinin bir hissəsi kimi, biz hər hansı müvafiq təşəbbüslərlə ayaqlaşmaq üçün hökumət orqanları və beynəlxalq təşkilatlarla birlikdə işləməyi davam etdiririk. Bununla belə, hesab edirik ki, BP şirkəti tərəfindən Azərbaycanda dövlət idarəçilik və qanunun aliliyi proqramlarına hər hansı birbaşa dəstək layihələrin həyata keçirildiyi ölkə hökumətinin xahişi ilə həyata keçirilməlidir. Biz yaranan müvafiq imkanların nəzərdən keçirilməsi üçün açıq olaraq qalırıq.

Əslində, biz ixtisaslı özəl təhlükəsizlik xidməti təminatçıları üçün əsas insan haqları ilə bağlı prinsip və qaydalara dair təlim kurslarının keçilməsinə öz köməyimizi davam etdiririk. 2008-ci ilin mart ayında “Titan D” şirkətinin nümayəndələri belə bir təşəbbüsdə iştirak etmişlər və onların məqsədi kənar maraqlı tərəflərlə səmərəli əlaqə saxlanması, təhlükəsizliklə əlaqədar potensial hədələrə cavab olaraq soyuqqanlılığa ehtiyacın başa düşülməsi, beynəlxalq standartlar, müvafiq qanunvericilik və BP şirkətinin dəyərlərinə dair biliyin artırılması ilə bağlı bacarıq və qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək olmuşdur.

BP şirkətinin nümayəndələri bu təlim kursunda iştirak etmiş və orada insan haqlarına dair müvafiq prinsiplərdən yetərincə ətraflı şəkildə bəhs olunduğunu təsdiqləmişlər. Alınmış qeyd və təkliflərə əsasən, BP və "Titan D" şirkətləri indi Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərində və neft-qaz boru kəmərləri marşrutları boyunca yerləşən ərazilərdə 2008-ci ilin ikinci yarısı ərzində bir sıra təlim kursları təşkil etməyi planlaşdırırlar. Məqsəd BP şirkətinin Azərbaycanda idarə etdiyi layihələr üçün təhlükəsizlik xidməti təmin edən bütün təhlükəsizlik xidməti rəislərini və əməkdaşlarını bu kurslara cəlb etməkdən ibarət olacaqdır. Eyni zamanda, biz Azərbaycan təşkilatlarının insan haqlarına dair ixtisasartırma təlim kursları ilə bağlı xahişlərinə də məmnunluq hissi ilə baxacağıq.

ASTK-nın həmkarlar ittifaqı təşkilatları ilə bağlı qeydlərinə cavab olaraq, biz vurğulamaq istəyirik ki, Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun surətdə həmkarlar ittifaqı könüllülük əsasında təşkil oluna bilər. Qeyd etmək lazımdır ki, BP şirkəti bütün əməkdaşların hüquqlarına və ləyaqətinə hörmət edir və inanır ki, Azərbaycanda özünün çoxmillətli işçi heyəti üçün qarşılıqlı inam və hörmət bəslənən bir iş mühiti yaratmışdır. BP şirkəti bu yanaşmanın Azərbaycanda uzun müddət ərzində həyata keçirilməsini davam etdirəcəkdir.

TƏSİRLƏR

BP şirkətinin Azərbaycan və onun əhalisi qarşısında götürdüyü uzunmüddətli öhdəliyin bir hissəsi olaraq, biz ölkədə sahibkarlığın inkişafına və bilik və bacarıqların yaradılmasına dəstək verməklə sosial-iqtisadi inkişafın stimullaşdırılmasını davam etdiririk. Bu təşəbbüslər bizim biznes ehtiyaclarımıza uyğundur və bizim fikrimizcə, onlar neftin qiyməti və ya başqa kənar, dəyişkən faktorlarla əlaqələndirilməməli, əvəzində ehtiyaca, nəyin davamlı olduğuna əsaslanmalıdır, yəni bizim maraqlı tərəflərin xüsusi ehtiyaclarına, o cümlədən onların ətrafındakı iqtisadi və marketinq imkanlarına yönəlməlidir.

İcmalara təsir

Könüllü Prinsiplərə uyğun olaraq, biz Azərbaycan hökumətinin müvafiq nümayəndələri ilə bizim layihələrin təhlükəsizliyə təsiri, o cümlədən insan haqlarına dair məsələlərlə bağlı müntəzəm əlaqə saxlayırıq. Biz Könüllü Prinsiplərin həyata keçirilməsi ilə bağlı vəziyyətin davamlı şəkildə yaxşılaşdırılmasına çalışırıq.

Səngəçal terminalının təsiri

Məşəldə yandırılma əməliyyatları

Biz Komissiyaın Səngəçal terminalında (ST) həyata keçirilən məşəldə yandırılma əməliyyatları ilə bağlı narahatlıqlarını başa düşürük. Məşəldə yandırılma əməliyyatları 2006-cı il ilə müqayisədə 2007-ci ildə çoxalmışdır. Əsas səbəblərdən biri Şahdəniz (ŞD) qaz qurğusunun əlavə olunması və AÇG Faza 3 avadanlıqlarının işə salınması ilə bağlıdır (daha ətraflı təfərrüatlar üçün xahiş olunur ki, www.bp.com/caspian saytına daxil edilmiş 2007-ci il BP Azərbaycanda - Davamlı İnkişaf haqqında Hesabatı baxsınız).

Məsul bir operator olaraq, biz məşəldə yandırılan həcmələri azaltmaq üçün həmişə yollar arayırıq. Bəzən Azəri-Çıraq-Günəşli (AÇG) yatağında olduğu kimi, texniki məsələlər yaranır və bu səbəbdən biz öz planlarımızın yerinə yetirilməsinə nail oluruq. Amma biz öz icra göstəricilərimizi yaxşılaşdırmaq üçün gərgin işləməkdə davam edirik.

2007-ci ilin noyabrından işlərin yaxşılaşdırılması üçün bu layihələr həyata keçirilməyə başlanmışdır və biz 2008-ci ilin sonuna qədər mövcud yaxşılaşdırma layihələrimizin son mərhələlərinə çatacağımızı gözləyirik. İrəliləmiş artıq açıq-aşkar görünür. Məsələn, bu il həm ŞD, həm də AÇG yatağında hasilatın artmasına baxmayaraq, 2008-ci ilin birinci yarısında məşəldə yandırılmış həcmələr 2007-ci ildə qeyd edilmiş həcmələrin yarısı səviyyəsində olmuşdur. İstismarda olan AÇG və ŞD obyektlərində yaxşılaşdırma layihələrinin daha da artırılması 2009-cu ilə planlaşdırılmışdır.

Havanın keyfiyyətinin monitorinqi:

Havanın keyfiyyətinin öyrənilməsi üçün ilkin monitorinq tədqiqatları 1996-cı ildə İlkin Neft Layihəsi (İNL) üçün və AÇG və Şahdəniz layihələri çərçivəsində işlər başlanmamışdan öncə aparılmışdır. Məqsəd terminal işə salınmamışdan öncə və istismar ərzində terminalın ətrafında havada olan çirkləndiricilərin növ və miqdarını qiymətləndirmək, Səngəçal terminalında görülən işlərin və/ya hər hansı üçüncü tərəfin işlərinin ətraf havanın keyfiyyətinə potensial təsirlərini müəyyənləşdirmək olmuşdur. Keçən iki il ərzində biz Səngəçal terminalında və onun ətrafında havanın keyfiyyətini qiymətləndirmək və proqnozlaşdırılmış konsentrasiyaları havanın keyfiyyətinə dair beynəlxalq standartlarla müqayisə etmək üçün 2006-cı ildə aparılmış Atmosfer Havasının Monitorinqinin nəticələrindən istifadə etmişik. 2006-cı ildə aparılmış Atmosfer Havasının Monitorinqi (ƏHM) haqqında hesabatla görə, NO_x, SO₂ və Benzol illik orta həddə əsasən heç bir stansiyada normadan artıq olmamışdır.

Bununla belə, biz terminal ətrafında küləyin əsmə istiqamətində və küləyə əks istiqamətdə yerləşən daha geniş əraziləri, o cümlədən “Ümid” qəsəbəsini əhatə etmək məqsədilə, monitorinq məntəqələrinin sayını 2006-cı ildə artıraraq, 12-dən (bunların beşi tikinti işləri ərzində terminalın hüdudları daxilində olmuşdur) 18-ə (biri real vaxt əsasında işləyən monitorinq məntəqəsi və 17-si uzunmüddətli monitorinq məntəqəsi) çatdırmışıq.

Müxtəlif meteoroloji şəraitlər ərzində terminalın göstərə biləcəyi hər hansı təsiri qiymətləndirmək üçün atmosfer havasının keyfiyyətinin monitorinqi müxtəlif fəsillərdə aparılır. Ümumiyyətlə, atmosfer havasının monitorinqinin nəticələri göstərir ki, atmosfərə emissiyalar beynəlxalq aləmdə qəbul olunmuş havanın keyfiyyətinə dair standartlara və təlimatlara uyğundur. Hazırkı mərhələdə insan sağlamlığına təsirlər qəti surətdə istisna olunur.

Səngəçal terminalının ətrafında məskunlaşmış yerli icmalarla əlaqələrimizi və işlərimizi gücləndirmək üçün Əlaqələr və Xarici İşlər (ƏvəXI) şöbəsinin xüsusi qrupu yaradılmışdır. Bu dialoq bizə narahatlıq doğuran müvafiq məsələləri İctimai İnformasiya Mərkəzləri, Xəzər Enerji Mərkəzi və gələcəkdə icmalara müntəzəm səfərlər vasitəsilə fəal surətdə idarə etməyə kömək edəcək.

BP şirkətinin icma proqramları

Azərbaycan Hökuməti və BP şirkəti arasında geniş müzakirədən sonra 13 noyabr 2007-ci il tarixində İkitərəfli Təhlükəsizlik Protokolu imzalanmışdır. Bu protokol 22 may 2008-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir.

BP şirkəti sözügedən protokolun həyata keçirilməsi və bu protokol çərçivəsində əməkdaşlığın aspektləri ilə bağlı prinsip və prosedurların işlənilib hazırlanması və razılaşdırılması üçün Azərbaycan Hökuməti ilə işini davam etdirir. ASTK tərəfindən tövsiyə olunduğu kimi, buraya məcburi prosedurlar dəstəsinin müəyyənləşdirilməsi, insan haqlarının pozulması və insan haqlarına riayət olunmasının monitorinqi ilə bağlı ittihamların araşdırılması və həll olunması üçün etibarlı bir sistemin yaradılması daxildir.

Komissiyanın üçtərəfli əməkdaşlığa göstərdiyi maraq ümidverici maraqdır və BP şirkətinin ümumi strategiyasına uyğundur. Məsələn, İctimai Sərmayə Proqramını (İSP) dəstəkləyən məqsədlərdən biri ictimai sərmayə layihələri və yaxşı idarəçiliyi stimullaşdırmaq yolu ilə yerli hökumətin potensialını artırmaqdır. Buna görə də, bütün seçilmiş İcma Qruplarına (İcma Fəaliyyət Qrupları) yerli bələdiyyəni təmsil edən üzvlər daxildir və icmalar layihələri bələdiyyələrlə birlikdə həyata keçirirlər.

Bundan başqa, biz aylıq əsasda yerli icra hakimiyyətləri ilə birlikdə işləyir və onlara planlarımız və onların sahəsində gələcək işlərimiz barədə məlumatlar veririk. Bu bizə informasiya mübadiləsindən başqa, eyni zamanda öz işlərimizi tənzimləməkdə və hökumətlə işlərin təkrarlanmasına yol verməməkdə kömək edir.

Komissiya tövsiyə edir ki, biz kəndlərdə yatırdığımız sərmayələrin daha çox mənfəət gətirməsi və eyni zamanda, az uğurlu kəndlərə kömək göstərmək yolu kimi daha çox inteqrasiyaya yönəldilmiş yanaşmadan istifadə edək. Məmnunluq hissi ilə qeyd edirik ki, bu məsələ artıq tətbiq olunur.

Bizim enerji ilə bağlı layihələrimiz “Enerji Avtobusu”, Xəzər Enerji Mərkəzi və Alternativ Enerji Sərgiləri (günəş batareyası ilə əldə olunan enerji, bioqaz) kimi bəzi səmərəli proqramları əhatə etmişdir. Biz İSP-nin bir hissəsi kimi bəzi icmalarda elektrik enerjisinin bərpa olunması ilə bağlı bir sıra layihələr də həyata keçirmişik.

Enerjidən istifadə infrastrukturun inşa və bərpa edilməsi ilə çox bağlı olduğuna görə, biz inanırıq ki, bu sahədə hökumət böyük rol oynamalıdır. Keçən il biz bu məsələ ilə əlaqədar olaraq müxtəlif müvafiq hökumət təşkilatları və beynəlxalq qurumlar ilə sıx əlaqə saxlamışıq.

Mümkün müdaxilələrin müəyyənləşdirilməsi üçün, biz qərara almışıq ki, bizim enerjinin səmərəliliyi ilə əlaqədar bilik və bacarıqların yaradılması istiqamətində gördüyümüz işlər məqsədmüvafiq hesab olunan hallarda başqa maraqlı tərəflərin resurslarının davamlı şəkildə idarə olunması yolu ilə dəstəklənməlidir. Əgər ASTK-nın bu məsələ ilə bağlı

xüsusi tövsiyələri varsa, biz onları məmnunluq hissi ilə ətraflı şəkildə müzakirə edə bilərik.

Özünün ikinci hesabatında ASTK təklif edir ki, *BP şirkəti mikro-kredit məhsullarının kənd təsərrüfatı işləri üçün kredit götürən şəxslərin xüsusi ehtiyaclarına daha çox uyğunlaşdırılması üçün, FINCA Azərbaycan şirkəti və ya alternativ mikro-kreditlər təminatçısı ilə işləsin.*

BP şirkəti və onun tərəfdaşları tərəfindən dəstəklənən maliyyə qurumları, kənd təsərrüfatı da daxil olmaqla, iqtisadiyyatın çox sektorlarında sahibkarlara maliyyə məhsulları və xidmətlərini təmin edirlər. Əgər Komissiya bu sahədə bizim işlərimiz barəsində daha çox şey öyrənmək istəsə, biz bu məlumatları növbəti görüşümüz zamanı təqdim edə bilərik.

Ümumiyyətlə, biz vurğulamaq istəyirik ki, bizim mikromaliyyə tərəfdaşları ilə bağlı seçimimiz sırf layiqliliyə əsaslanır və biz onların bacarığı, təcrübəsi və işə sədaqəti ilə bağlı xüsusi zamanətlər əldə etməyə çalışırıq. Bizim proqramlarımız mikro, kiçik və orta müəssisələr (KOM) və icmalar üçün nəzərdə tutulmuşdur, o cümlədən müvafiq inkişaf tərəfdaşları və maliyyə qurumları ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində işlənilib hazırlanmışdır. Biz ASTK-dan xahiş edirik ki, bizim www.bp.com veb saytımıza daxil edilmiş Davranış Kodeksində əksini tapmış tərəfdaşın seçilməsi prosesini öyrənsin.

Eyni zamanda, Komissiya təklif etmişdir ki, BP şirkəti nüfuzla bağlı başa düşülən riski azaltmaq üçün öz vəsaitlərinin istifadə olunduğu işlərə istisnalar tətbiq etsin. Bizim mikromaliyyə müdaxilələrimiz məşhur beynəlxalq maliyyə qurumları və ya beynəlxalq QHT-lər ilə müqavilələr vasitəsilə istiqamətləndirilir. Növbəti görüşümüzə qeyd olunmuş risklərin qiymətləndirilməsi və aradan qaldırılması yollarını məmnunluq hissi ilə müzakirə edə bilərik.

İqtisadi təsir

BP şirkətinin ölkə daxilində KOM-lər ilə bağlı məsrəflərin artırılması istiqamətində davam edən işlərinə Komissiya tərəfindən müsbət dəstək verilməsi daha çox alqışlanmalıdır. Biz inanırıq ki, daha çox KOM-lərin işə cəlb olunması davamlı iqtisadiyyatın yaradılmasına öz töhfəsini verəcək. Biz yerli şirkətlərlə (MM, KOM və dövlət) əlaqədar birbaşa məsrəflərimizi ikiqat artırmaq və 2005-ci ildə sərf olunmuş 250 milyon ABŞ dolları məbləğində məsrəfi 2010-cu ildə 500 milyon ABŞ dollarına çatdırmaq planımıza riayət edirik. BP şirkətinin yerli şirkətlərlə bağlı operativ xərcləri 2007-ci ildə 400 milyon ABŞ dollarından artıq olmuşdur.

Bizim tender prosesimiz BP şirkətinin biznes ehtiyaclarını ödəmək üçün nəzərdə tutulmuş rəqabətə davamlılıq, ədalətlik və layiqlilik qaydalarına əsaslanır. Yerli resursların miqdarı ilə bağlı hədəflər şirkət səviyyəsində müəyyənləşdirilmişdir və yerli şirkətlərlə (KOM-lər daxil olmaqla) bağlı xərclərin mütənasibliyi müntəzəm şəkildə qiymətləndirilir və onun haqqında məlumat verilir.

Yerli bilik və bacarıqların artırılması, yerli resursların miqdarının çoxaldılması və davamlı inkişaf göstəricilərinin yüksəldilməsi üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi hədəfləri özündə əks etdirən beşillik plan artıq hazırdır.

NƏTİCƏ

BP Azərbaycan şirkəti ASTK-ya bir sıra səmərəli və faydalı qeydlər və tövsiyələr əhatə olunan İkinci hesabatına görə təşəkkür edir.

Komissiya özünün hesabatında *gələcək görüş* zamanı müzakirə edilmək üçün bir neçə mövzu təklif etmişdir. Biz onları ətraflı müzakirə olunmaq üçün növbəti görüşün gündəliyinə daxil edəcəyik. Bundan başqa, biz BP Azərbaycan şirkətinin 2009-2011-ci illər üçün sosial sərmayə ilə bağlı strategiya layihəsi haqqında məlumatları bizim növbəti illik iclasdan öncə ASTK-nın diqqətinə çatdırmağı planlaşdırırıq.

İlk razılaşmamıza uyğun olaraq, biz öz diqqətimizi yalnız BP şirkətinin Azərbaycanda həyata keçirdiyi işlər üzərində cəmləşdirmək niyyətindəyik. Komissiyanın BP şirkətinin Gürcüstan və Türkiyədə Xəzərlə bağlı işlərinə göstərdiyi marağa cavab olaraq, biz təklif edirik ki, Komissiya şirkətin bu ölkələrdə iqtisadi, ekoloji və sosial işləri əhatə edən Davamlı İnkişaf haqqında Hesabatları nəzərdən keçirsin. Bu hesabatlar www.bp.com/countrysustainabilityreports veb saytına daxil edilmişdir.

Biz Komissiyanın birlikdə müzakirə edə biləcəyimiz bütün tövsiyələrini alqışlayırıq və belə müzakirənin faydalı olmasını təmin etmək üçün Komissiya ilə birlikdə işləyəcəyik. Azərbaycanda həyata keçirdiyimiz sosial işlərlə əlaqədar dəyərli qarşılıqlı əlaqə saxlayacağımıza ümid bəsləyir və bu vaxta qədər təqdim olunmuş konstruktiv rəy və tövsiyələri yüksək qiymətləndiririk.